

Pokoj a dobro

Katolícky časopis farnosti Markušovce
Ročník 16 Číslo 4 November 2014

www.pokojadobro.sk

Čo sa bojíte, vy maloverní?!

*Snímka:
Pavol Zmuda*

Ježišov spánok počas búrky sa často prirovnáva k mlčaniu Boha voči ťažkostiam prežívaným jednotlivcami i Cirkvou, keď sa zdá, že Boh nie je prítomný, alebo neprejavuje dostatočný záujem a starostlivosť.

Čo sa bojíte, vy maloverní?! – hovoril svojim nasledovníkom, ktorých premáha úzkosť a sú presvedčení, že sa topia. Prečo sa bojíte, keď som s vami? Kristus je našou istotou, našou jedinou opravdivou istotou. Stačí byť s ním vedno na lodke, nestratiť sa z jeho dohľadu, aby sme mohli premôcť strach a ťažkosti. Prežiť chvíle temnoty a chaosu, nepochopenia a pokušenia. Neistota sa objavuje ako dôsledok slabnúcej

viery. Neistotou vzrastá aj nedôvera, a práve vtedy ľahko zabúdame, že čím sú ťažkosti väčšie, tým je aj Ježišova pomoc bližšia. Ježiš chce, aby sme boli v každej životnej situácii naplnení pokojom a duševnou vyrovnanosťou.

To som ja, nebojte sa! – hovoril ustráchaným učeníkom, keď sa plavili na lodke a on sa k nim približoval. Pri inej príležitosti ich zase povzbudzoval: *vám, svojim priateľom, hovorím: Nebojte sa...* Ničoho sa nemáme obávať. Dokonca aj bázeň pred Bohom je formou lásky. Stelesňuje obavu z toho, aby sme ho nestratili.

Je to práve úplná dôvera v Boha, pri využití všetkých ľudských prostriedkov nevyhnutných pre danú situáciu. Časté

uvažovanie o tejto dôvere nám umožní obracať sa na Boha nie ako na niekoho vzdialeného a mlčiaceho, ale skôr ako na láskavého priateľa, ktorý nikdy nesklame a je nám vždy pripravený pomôcť. V jeho blízkosti pochopíme, že všetky žiela sa premenia na dobro v tej miere, ako ich dokážeme prijať s vierou a neodkloniť sa od Boha. Apoštol Pavol nás povzbudzuje: *Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje (Flp 4,13).*

Skladajme v neho svoju dôveru a majme odvážneho ducha, on má našu dôveru veľmi rád. Nemajme obavy, že nám bude niekedy niečo chýbať. Pán bdie nad svojimi učeníkmi aj vtedy, keď zdanlivo spí.

Ondrej Švančara

Kráčame s Kristom

Ondrej Švančara
čítaj str. 3

Chodte a hlásajte

Barbora Klučárová
čítaj str. 6-8

Konrád Adenauer

Ján Duda
čítaj str. 9

O umení

novinárske okienko

Milí čitatelia!

Nezaslúžená milosť. Slovné spojenie, ktoré neodmysliteľne patrí do slovníka kresťana. A hádam najlepšie sa hodí na októbrové udalosti v Markušovciach.

Nezaslúženou milosťou by sme mohli nazvať skutočnosť, že z markušovskej farnosti si Pán akosi častejšie ako z iných farností povoláva kandidátov do kňazského či rehoľného stavu.

V prvý októbrový štvrtok (2. 10.) prijal kňazskú vysviacku po prvýkrát v markušovskom chráme náš rodák Jožko Sukeník a v prvú októbrovú nedeľu (5. 10.) celebraval svoju prvú – primičnú svätú omšu.

Všetko, čo je po prvýkrát, je čímsi výnimočné. Veriaci nielen z Markušoviec, z Tepličky a z Lieskovian tak po prvýkrát neputovali na vysviacku do katedrálneho chrámu v Spišskej Kapitule, ale ostali „doma“. Do markušovského chrámu „putoval“ otec biskup Štefan a mnoho vzácnych hostí zo Slovenska aj zo zahraničia, a tak spoluvytvárali atmosféru výnimočnosti a vdaky. O dôstojnosť slávnosti sa aktívne postarali mnohí farníci, ktorým Jožko na záver poďakoval.

Novokňaz udelil mimoriadne požehnanie prítomným aj farnosti a je na nás, ako s týmto darom naložíme. V prvom rade modlitbou a obetou za kňazské a rehoľné povolania, aby nám Boh aj naďalej prejavoval túto nezaslúženú milosť.

Požehnanú jeseň praje
Monika Hodnická,
šéfredaktorka

Aristoteles hovorieval, že jazyk máme nielen na informovanie (*logos apophantikós*) a presvedčanie (*logos pragmatikós*), ale aj na sprostredkovanie estetického zážitku (*logos poetikós*). V piatej a poslednej časti farského novinárskeho okienka sa prepracujeme k tejto funkcii slova. To novinárske, ktoré chce pohladať dušu, stojí na pomedzí s umeleckou literatúrou – blíži sa k poviedke, možno dokonca i k básni, ale na rozdiel od fikcie narába s aktuálnou skutočnosťou.

Básnici radi tvrdia, že sonet či text piesne je vždy vydetý. Pravidlá správnych rýmov, rýmov alebo metafor sa treba prácne naučiť. I tak však prvoradou podmienkou, bez ktorej žiadna drina nepomôže, ostáva talent. To platí aj o majstroch fejtonistoch a majstroch reportérov: kým natlačiť správu do obrátenej pyramídy sa po týždni na agentúrnej stoličke naučí azda každý a zrozumiteľne vyjadriť názor v komentári tiež nie je nedosiahnuteľná meta – rozosmiať alebo rozplakať čitateľa bez básnického čreva nejde.

Je to ako s hudbou, filmom a akýmkoľvek iným umením. Autor, možno ani nevediac ako, cinkne na niečo medzi nebom a zemou a ten, kto sedí na koncerte, v galérii alebo v kine zrazu pochopí čosi o živote a zatúži byť lepší, krajší, čistejší... Neznamená to však, že musí ísť o nóbl príjemcu s extra pestovanými tykadieľkami. Krása je prístupná – tak ako reportáže slávneho Gavrila Gryzlova zo Smeny, keď na vydania s jeho textami stáli v 60. rokoch ľudia pred novinovými stánkami v radoch.

Dnes zvyknú fajšmekri frflať, že tie časy už boli... Noviny si už nehíčkajú Pánov novinárov, vsadili na kvantitu. Vraj nie je dopyt. Začarovaný kruh. Ale ľudia obdarovaní slovom stále píšu. Lebo musia. Aj publikujú – skvostné eseje, fejtóny, reportáže možno nájsť v sobotných prílohách denníkov aj v serióznych týždenníkoch.

Tak sme vymenovali tri základné žánre tejto časti novinárčiny, ktorým sa hovorí aj beletrizované alebo emocionálne. Esej postáva medzi nimi osamelá, lebo ona je kapitolou samou osebe. Kráľovským žánrom, ktorý vraj najlepšie píšu ľudia so srdcovou arytmiou, schopní strieďať košaté vety s úsečnými. Esejista v jednom texte zúročí široký rozhľad, odbornú zdatnosť aj jazykové majstrovstvo.

Neodškriepiteľne pravé novinárske beletrizované žánre sú dvojaké: fejtónové a reportážne. Dobrý fejtón je britký postreh kopnutý múzou. Z ulice alebo z parlamentu, jeho záber je široký, až všeobsiahly. Autor sa často čitateľovi láskavo prihovára. Ako napríklad Pišta Vandal vo svojich

„Lotrovinách“ písaných pre .týždeň: „Milí priatelia...“ začne zakaždým a rozbalí niektorú z banalít s pointou hodnou evanjeliovej meditácie. „Milí priatelia,“ napísal nedávno, „praktické veci ma desia. Vo svojej naivnej pacifistickej detinskosti velebím veci nepraktické, komplikované, ťažké, ba priam nepotrebné. Imponujú mi zašité dekoračné vrecká, okrasné zipsy, okrasné záhrady, otrasné účesy...“ Čitateľovi pootvára mikropríbehy zo svojho života. „Raz som celú noc v polospánku šoféroval a nedal som si kávu, lebo na pumpách ju dávali len do papierových pohárov. Nie som barbar!“ Vezme nás aj na dovolenku na Jadran, aj na zmrzlinu do vypnutej mrazničky. Aby ukončil: „Milí priatelia, kým sa dá, budme nepraktickí. Kým budeme poruchoví, zostaneme ľudskí.“

To všetko na minimálnom priestore, bez prvoplánového vtípu a násilnej ornamentálnosti. Teda aj bez obľúbených akožepoetických archaizmov, inverzných slovosledov a nahnevanej irónie.

Dobrá reportáž je svedectvo. Spolu so svedkom čitateľ nasáva atmosféru, spoznáva ľudí, preniká do problému. Svedok TAM naozaj bol a čitateľ to CÍTI. Od tohto plnokrvného novinárskeho žánru majú ďaleko suché informačné (cest)opisy, akokoľvek úžasné fotky by ich ilustrovali. Chýba triaška. Taká, akú na čitateľa preniesol Gryzlov od poľskej bane Reden, kde v dvadsiatom treťom roku vybuchol metán. „Jeden baník trikrát sfáral zachraňovať kamarátov, dva razy ho vytiahli bezvedomého, po tretí raz ho vytiahli mŕtveho. Ten človek sa podivnou náhodou nazýval menom, ktorého symbolickosť je otriasajúca, zaznamenal vtedy Karel Čapek, volal sa Pronobis, volal sa Zanáš. MORERE PRO NOBIS vyzýval spisovateľ, zomri, Pronobis, zomri za nás, až bude opäť treba podať zvrchovaný príklad lásky a statočnosti uprostred všetkého toho zla, ktoré otriasa ľudstvom, REVIVE PRO NOBIS, vracaj sa večne medzi nás, lebo ešte je nám súdené mnoho trpieť a veľakrát pozdvihovať oči k ožiarenej tvári človeka.“

Terézia Rončáková

Kráčame s Kristom

Ludský život sa podivuhodne a tajomne uskutočňuje a rozvíja v určitých časopriestorových dimenziách. Z jednej strany je ohraničený časovým horizontom rozvrstveným do rokov, dní, hodín, minút a udalostí. Udalosť je okamih, chvíľa, v ktorej sa stretá nebo so zemou a Boh - Láska sa dáva človeku. Udalosti sú body, ktorými sa preplietajú Božia prozreteľnosť s našou ľudskou existenciou. Nič nie náhoda! Ohliadnuc sa do minulosti, dobré bolo len to, čo sme v týchto dotykoch neba od Boha prijali, zlé bolo len to, čo sme z jeho ruky odmietli prijať. Taká istá nás čaká aj perspektíva do budúcnosti.

Životné priestory

Ludský život sa uskutočňuje aj v priestorových vrstvách. Tieto vrstvy zvykneme volať oblasti života. Človeku najbližším životným priestorom je jeho vlastné vnútro, kde je sám sebou, kde vníma sám seba, uvedomuje si seba samého, kde je šťastný alebo nešťastný, kde najosobnejšie môže stretnúť Boha.

Inou vrstvou životného priestoru človeka je jeho rodina. Ďalej to je práca, potom obec alebo mesto, vlast a krajina. Pre všetky tieto vrstvy životného priestoru máme spoločné pomenovanie: ľudská spoločnosť. V nej je každý z nás človekom s druhými ľuďmi. V týchto rôznych vrstvách ľudského spoločenstva sa prelieva ako v čase náš ľudský údel, naše šťastia i tragédie, naše nádeje i sklamanie, chvíle blahobytu i chvíle úzkostí. Dobro, ktoré okusujú ľudia na týchto rôznych rovinách životného priestoru, i zlo, pre ktoré tak ľudia veľmi trpia, súvisí výlučne len a len s tým, či prijímajú alebo neprijímajú Božiu lásku.

Kristus vyplňa čas a priestor

Priestor a čas, v ktorých sa odohráva náš život, sú domény Alfy a Omegy, Počiatku a Konca, Prvého a Posledného Ježiša Krista, ktorý je ten istý včera, dnes i naveky. Skrze neho dáva Boh svetu všetko dobré. Kristus, Pán

časov, vyplňa láskou a dobrom každú udalosť ľudských dejín, ako aj osobnej histórie každého z nás. To on stál za každou udalosťou, ktorou sa ľudstvu a každému človeku núkala Božia láska. Bez Ježiša Krista niet dobra v žiadnom priestore a v žiadnom čase. Ježiš vstúpil tajomstvom vtelenia do nášho ľudského priestoru a času. Vyplňa ich svojou svätou prítomnosťou, ktorej najvýrečnejším znakom a skutočnosťou je Eucharistia. Ona je tajomstvo Kristovej prítomnosti v našom priestore a čase. Je v nej preto, aby naplnil náš čas a náš priestor, počnúc ľudským vnútrom, Božím dobrom.

Naše túžby a možnosti

Ľudia chcú zmeniť čas, aby každá udalosť jednotlivcov i spoločenstiev bola dobrá a príjemná. Chcú zmeniť svet, aby každá jeho vrstva a priestor boli človeku domovom, oázou a útočiskom. Lenže ako sa to dá urobiť? Evanjelium je návod, ako to treba urobiť: „Pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prišlo na svet. Bol na svete a svet povstal skrze neho, a svet ho nepoznal. Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali. Ale tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi: tým, čo uverili v jeho meno, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha.“ Jn 1, 9 – 13

Tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi. Tým, ktorí ho prijali do svojho času a priestoru života, dal Kristus moc vždy a všade okusovať Božiu lásku, nevýslovnú lásku Otca, ktorú dáva v Kristovi. Eucharistia je slnko, ktorým sa vymeriava a posväčuje náš čas.

Skrze Krista s Kristom a v Kristovi

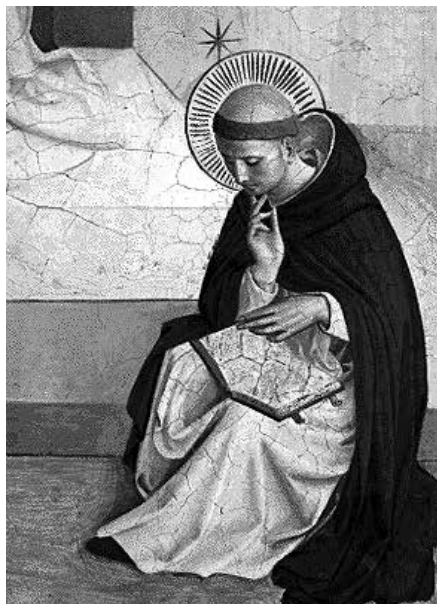
Kristus uistil všetkých, že on sám je tou cestou, po ktorej treba ísť k Otcovi. Do neba nie je možné prísť inokade, ako cez Krista. Ale zároveň dodal, že je aj pravdou. Treba tomu rozumieť tak, že jeho učenie, jeho slovo je svetlom pre naše nohy a naše srdce, bez ktorého by sme nevládali ísť po ceste.

Svätý Augustín povedal, že „do neba sa nejde nohami, ale láskou.“ Ježiš je cestou aj v tom zmysle, že nám ukazuje svojimi príkazami, najmä príkazom lásky, smer do večného domova. Je pravdou, lebo nám dáva poznať dobro, ktorého konaním uskutočňujeme lásku a robíme kroky na tejto ceste. Je aj životom putujúcich, lebo je aj pomocníkom na našej púti k Otcovi. Dáva nám svoju pomáhajúcu milosť, aby sme vládali robiť dobro, konať lásku, robiť kroky po ceste spásy. Kristus sa zároveň označil aj za cieľ našej púte do neba, keď povedal: „Ja som... život.“ Ako človek je pre nás cestou k Bohu, ako Boh je aj cieľom tejto cesty.

Ondrej Švančara

Kráľovná posvätného ruženca

Z histórie a súčasnosti modlitby posvätného ruženca, ktorá je úzko spätá s mesiacom október.

Sv. Dominik

Začiatok modlitby posvätného ruženca siaha do 12. storočia. Sv. Dominikovi sa zjavila Panna Mária, ktorá ho naučila, ako sa treba modliť ruženec. Posvätný ruženec nie je iba bezduché odriekanie Zdravasov. Pri modlitbe držíme ruženec v rukách a skrze ruženec sa držíme samotnej Panny Márie a ona nás sprevádza tajomstvami Ježišovho a svojho života. Jednotlivé tajomstvá si máme predstavovať tak, ako keby sme sa ich osobne zúčastňovali.

Lurdy 1858

Bernadeta bola jednoduché, nevzdelané dievča. Mala 14 rokov, keď sa jej zjavila Panna Mária. Božia Matka sa vždy spolu s Bernadetou modlila ruženec, a tým sa ho začalo modliť vždy viac a viac ľudí.

Fatima 1917

Panna Mária sa zjavila trom malým deťom a hneď pri prvom zjavení im povedala, aby sa modlili ruženec, aby sa skončila vojna a aby nastal vo svete mier. Ľudia sa začali modliť posvätný ruženec a vojna naozaj skončila. Náhoda alebo sila modlitby?

Ale po skončení vojny ľudia zabudli na modlitbu sv. ruženca, prestali sa ho modliť, a tak prišla druhá svetová vojna, ešte horšia ako tá prvá.

Sestra Lucia

Sestra Lucia bola jedna z troch detí z Fatimy. Táto sestra v roku 1961 povedala, že Panna Mária je veľmi nespokojná, že fatimskú výzvu sme nebrali vážne a že posledný záchranný prostriedok daný svetu je práve modlitba posvätného ruženca.

Mesiac október

Svätá Cirkev a naša Matka nám predkladajú tento mesiac, aby sme sa vrátili k ružencu, lebo sa nachádzame nie vo svetovej vojne, ale v obrovskom duchovnom boji, vo veľkom úpadku viery a mravov. V tomto boji môžeme

zvíťaziť jedine s ružencom v ruke, lebo Nepoškvrnené Srdce zvíťazí. A tak nás Panna Mária pozýva k modlitbe posvätného ruženca, lebo jedine s ružencom dokážeme zdolať akékoľvek zlo. Máme zasvätiť svoj čas posvätnému ružencu. Ak sa cítíme chorí, ak máme problémy v rodine alebo v zamestnaní, ak na nás číha hriech alebo akékoľvek zlo, máme sa obliecť do výzbroje, ktorou je posvätný ruženec.

Sv. Faustína vo svojom Denníku 1128 píše

Dnes je taká veľká horúčava, že je ťažké vydržať, túžime po daždi, ale neprší. Už niekoľko dní je nebo zamračené. Ale stále neprší. Keď som pozrela na rastliny túžiace po daždi, bolo mi ich ľúto a predsavzala som si, že sa budem modliť tú korunku tak dlho, kým Boh nezošle dážď. K večeru sa nebo pokrylo mrakmi a na zem padal hustý dážď. Tú modlitbu som sa modlila nepretržite tri hodiny. Pán mi dal poznať, že toto modlitbou možno vyprosiť všetko.

Nestráčajme čas inými vecami, zbytočnosťami, márnosťami tohto sveta, pretože Panna Mária nás vyzýva ku každodennej modlitbe posvätného ruženca. Preto počúvňime našu Matku a vezmime každý deň ruženec do ruky, aby sme cez Pannu Máriu čo najviac spoznali život Pána Ježiša.

František Benko, kaplán

LEVÍ PODIEL KATOLÍCKEJ CIRKVI PRI BUDOVANÍ ZÁPADNEJ CIVILIZÁCIE

(prvá časť)

Hneď v úvode tohto bloku, v ktorom sa budeme venovať značnej zásluhy Katolíckej cirkvi pri budovaní európskej civilizácie, musíme pripomenúť, že dejiny Cirkvi boli často poprekrúcané, pravda, v jej neprospech. Preto musíme silným hlasom zvoliť „*že západná civilizácia môže ďakovať Cirkvi za univerzitný systém, dobročinnosť, medzinárodné právo, vedu, za dôležité právne zásady a ešte za mnoho iného. Cirkev totiž západnú civilizáciu vybudovala!*“

Samozrejme, že západná civilizácia nevychádzala iba z kresťanstva. Len ťažko sa dá poprieť význam grécko-rímskej kultúry alebo germánskych kmeňov. Cirkev ani jednu z týchto tradícií nezavrhlá, v podstate ich absorbovala a vzala si z nich to najlepšie.

Za posledných 50 rokov sa v podstate všetci historici zhodli, že vedecko-technická revolúcia vďačí za svoj vznik Cirkvi. Cirkev stála pri rozmachu geológie, egyptológie, atómovej teórie, seizmológie, astronómie, medzinárodného práva, ekonómie, medicíny... Leví podiel má aj pri šíre-

ni charitatívnej činnosti, prepisovaní vzácnych kníh a rozvoji praktických zručností (poľnohospodárstva, remeselníctva, ovocinárstva...). Bola to Cirkev, ktorá položila základy vzdelanosti, škôl a univerzít.

Vznik kláštorných škôl a univerzít

Hoci prvé univerzity nesúce tento názov vznikli až v stredoveku, korene univerzít sú v antike – v školách typu akademie, lýcea a rétorických škôl. Priamymi predchodcami stredovekých univerzít boli kláštorné školy a dómové školy vznikajúce od 8. stor.

Úroveň týchto kláštorných škôl často závisela od momentálnej situácie kláštora. V týchto školách sa rozvinula metóda nauky podľa „trivia“ a „quadrivia“ zavedená neskoro antickým opátom Cassiodorom, ale ktorých počiatky boli už u Platóna a Cicerona. Trivium predstavovala výučbu gramatiky, rétoriky a logiky. Quadrivium tvorila aritmetika, geometria, astronómia a hudba. Sláva kláštorných škôl začína zhasínať okolo 10. stor., aj keď zostali na vysokej úrovni.

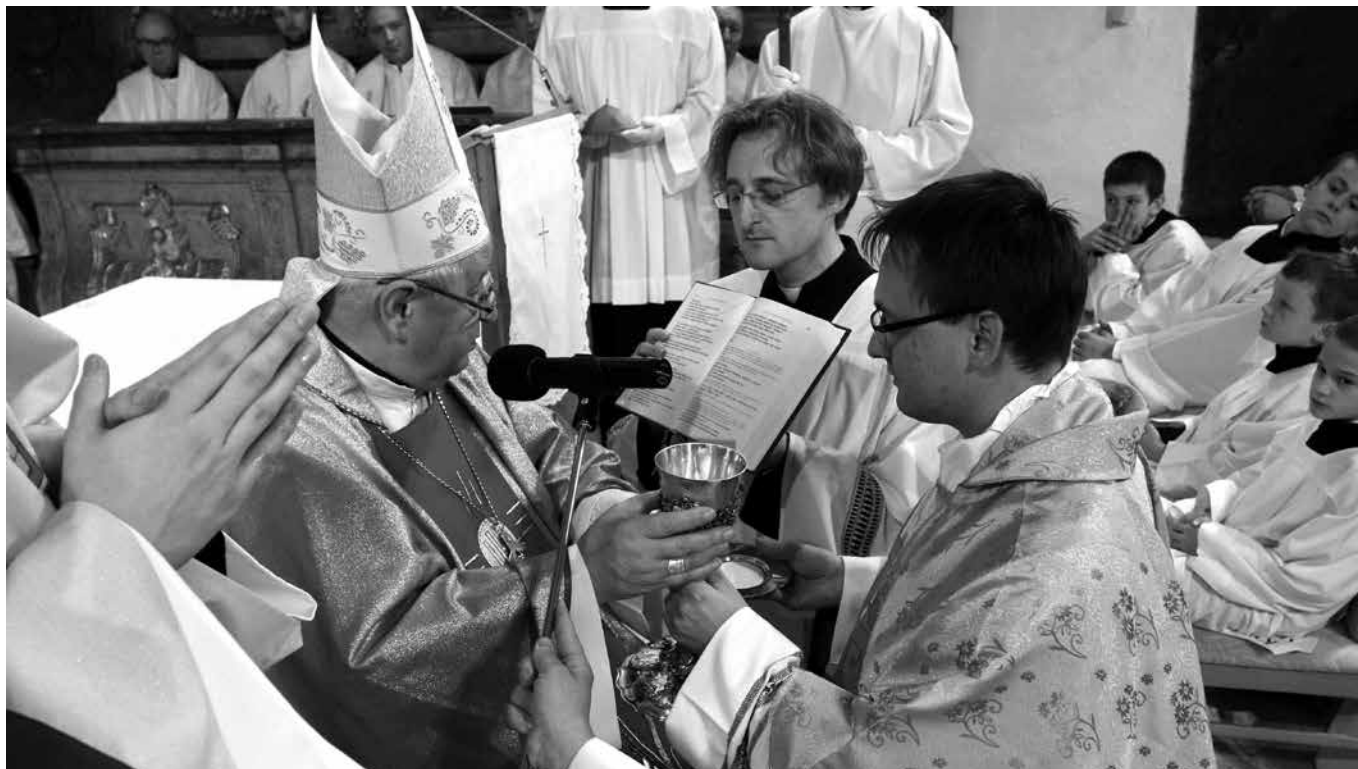
Začiatky univerzít v pravom slova zmysle siahajú do 11. – 14. stor. stredovekej Európy. Latinský názov *universitas* pôvodne označoval len spoločenstvo učiteľov a žiakov opatrenú istými právami (*universitas magistrorum et scholarium*); až postupne sa aj školy ako také (dovtedy nazývané *studium generale*, *studium*) začali nazývať *universitas*.

Univerzity tvorili akademickú obec riadenú vlastnými zákonmi a predpismi. Keďže sa univerzity vyvinuli z kláštorných škôl, prvé univerzity boli až do 15. stor. cirkevnými inštitúciami (pridružené ku kapitulám a pod.). Cirkev prostredníctvom nich vplývala na spoločnosť, hoci si univerzity zachovali istú samosprávu aj duchovnú autonómiu. Stredoveké univerzity boli pre každú krajinu a každý odbor iné. Zakladateľom bol väčšinou pápež, alebo cisár. Hoci sa volali „studium generale“ (všeobecné štúdium), nemali vždy všetky štyri fakulty: artistickú (slobodné umenia, neskôr filozofia), teologickú, právnickú, lekársku.

Marek Cimbala

Chodte a hlásajte!

Udalosť nie bežná. Kňazská vysviacka v „rodnom“ kostole a vytúžená primičná svätá omša. Spomienky na začiatok cesty za naplnením túžby. Potvrdenie známeho – kto hľadá, nájde – a následné uistenie v smerovaní. O tom, čo bolo, a ako bude. Rozhovor s markušovským novokňazom Jozefom Sukeníkom.

Mnohí z nás boli pri tom, keď si 5. októbra 2013 prijal večné rehoľné sľuby. Teraz spolu s tebou prežívame radosť z tvojej vysviacky za kňaza. Spomínaš si na moment, keď si po prvýkrát začal uvažovať o duchovnom povolani?

Áno, spomínam. Ale ten moment nikomu neprezrádzam, aby som aj ja mal nejaké tajomstvo. Rozhodným obdobím pre vykročenie na formáciu ku kňazstvu bol pre mňa čas strávený na cirkevnom gymnáziu v Levoči. Spoznal som totiž dve rehoľné spoločnosti, minoritov a benediktínov. V každom z nich som našiel niečo, čo ma silne oslovilo, a tak sa kňazské i rehoľné povolanie vo mne už ozývalo. Rozhodnou skúsenosťou bol týždeň, ktorý sme raz cez veľkonočné sviatky so spolužiakmi strávili v benediktínskom opátstve Rohr v Nemecku. Po návrate domov som začal o kňazskom a rehoľnom povolaní uvažovať oveľa vážnejšie, no nebolo to jednoduché.

V poslednom ročníku gymnázia som sa necítil byť zrelým na vstup do rehole, ani som si nebol istý, do ktorej z nich ma Pán Boh povoláva. Rozoznával som však v sebe kňazské povolanie, preto som sa rozhodol požiadať o prijatie do diecézneho seminára. S pánom biskupom Tondrom som už pri prijímacích pohovoroch hovoril o mojej túžbe byť rehoľníkom a ten mi vyjadril svoje pochopenie i ochotu pomôcť mi, keď s Božou pomocou lepšie rozoznám svoje povolanie.

Po štyroch rokoch v kňazskom seminári v Spišskej Kapitule si sa rozhodol vstúpiť do rádu minoritov. Prečo práve tento rád?

Počas prvých rokov v seminári som sa veľmi snažil hľadať odpoveď na otázku, ktorou cestou mám ísť. Bola to neľahká skúsenosť, ktorá takmer vyústila do rozhodnutia odísť zo seminára a vybrať sa životom iným smerom. Zdá sa, že to bolo potrebné, lebo

v najťažších chvíľach som dostal veľký Boží dar. Raz som v modlitbe veľmi jasne rozoznal, že Pán Ježiš ma volá, aby som sa stal kňazom. Odvtedy som už nikdy nezapochoval o mojom kňazskom povolaní a uveril som, že kráčam správnou cestou.

Pochopil som, že sa nemám spoliehať na svoje sily a uveril som, že Pán Ježiš pozná moje túžby a počúva moje modlitby. Preto som hlavne posledný rok v seminári prežíval už vo väčšej duchovnej pohode a v radosť z povolania. Nesnažil som sa už veľmi hľadať iné cesty, no modlil som sa, aby ich riadil Boh.

Impulz odísť zo seminára a vstúpiť do rehole som pocítil pri jednej štvrtkovej adorácii v seminárskej kaplnke. Pamätám si, že ma to vtedy prekvapilo a veľmi som prosil, aby mi Pán Ježiš poslal na pomoc p. Luciána, vtedajšieho minoritského viceprovinciála, s ktorým som sa pred vstupom do seminára poznal. O niekoľko dní p. Lucián nao-

zaj zaklopal na moju izbu a jeho prvou otázkou bolo, či ešte pomýšlam vstúpiť do rehole. Moja odpoveď ho tak prekvapila, že mi prikázal o tejto veci mlčať až do chvíle, kým neskončím štvrtý ročník teológie. Po jeho skončení som poprosil pána biskupa Tondru o dovoľenie urobiť tento krok a on ma v ňom ozaj povzbudil, za čo mu budem vždy veľmi vďačný. Potom šli už veci veľmi rýchlo a o pár týždňov som už začal reholnú formáciu v poľských kláštoroch v Glogówku a v Kalwarii Paclawskiej.

Ako vyzerá bežný deň rehoľníka – minoritu?

Vstávame ráno okolo piatej hodiny. Pred šiestou zvoní zvonček a my sa schádzame v kláštornej kaplnke na modlitby. Modlíme sa františkánske modlitby a potom venujeme polhodinu rozjímaniu Sv. písma. Nasleduje chórová modlitba breviára alebo konventuálna sv. omša, ktorú slávime každý večer v kostole s veriacimi, ale raz týždenne ju máme ráno v kláštornej kaplnke v klauzúre (počas nej sa modlíme a spievame po latincky).

Po ranných modlitbách sa schádzame na raňajky, ktoré pre všetkých pripravuje vždy

iný brat. Po raňajkách odchádzajú najmladší bratia do školy, pretože ich teologická fakulta je v centre mesta. Kňazi a rehoľní bratia, ktorí neštudujú, sa predpoludním venujú svojej práci.

V Bratislave spravujeme veľmi veľkú farnosť, cintorín v Slávičom údolí a Centrum pre rodinu, takže o prácu nie je núdza. Okrem toho tu máme cirkevnú ZŠ a gymnázium. Väčšina z nás vyučuje náboženstvo, ale niektorí sa venujú i vedeckej a publikačnej činnos-

ti. Nechýba ani manuálna práca, pretože kláštor je veľkou domácnosťou.

Obetavé farnícky nám vždy navaria obed, všetky ostatné práce však vykonávame svojpomocne. Pred obedom sa opäť schádzame na chórovú modlitbu. Počas nej sa modlíme i na úmysly ľudí,

ktorí nás prosia o pomoc. V poslednom období sa naša komunita zvlášť modlí za nenarodené deti a ich rodičov. Nasleduje obed, počas ktorého čítame biblické texty alebo texty našej Reguly a Konštitúcií. O obed sa delíme s chudobnými ľuďmi. Denne prichádza do kláštora v priemere asi desať osôb, ktoré prosia o jedlo alebo inú pomoc pre ich rodiny. Po krátkom odpočinku sa každý z bratov vracia k svojim povinnostiam.

Znova sa stretávame na večernej sv. omši vo farskom kostole, po ktorej spolu s františkánskymi terciármi a ostatnými veriacimi spievame večernú časť chórových modlitieb. Po sv. omši sa väčšina z nás venuje niektorému spoločenstvu, preto málokedy večeríme v plnom počte. Opäť sa schádzame až na kláštornej rekreácii. Je to obyčajka, miestnosť určená na oddych a na bratské stretnutia. Tam sa zhovárame, radíme, delíme si povinnosti na najbližšie dni, oddychujeme pri spoločenských hrách, alebo si pozrieme nejaký film, či pripravíme nejakú pochúťku. Pred odpočinkom každý z nás zájde do kaplnky na večernú modlitbu a adoráciu, ktorá už zväčša nie je spoločná.

V čom je pre teba vzorom sv. František, zakladateľ vášho rádu?

Sv. František ukázal svet, že v každej dobe je možné žiť podľa evanjelia. A kľúčom k nemu je svätá chudoba. Hovorím svätá, pretože Kristus nebol špinavý žobravý povaľáč, čo nechce pracovať, ani gýčovo oblečený rabín. Pochopiť svätú chudobu znamenalo pre Františka hľadať taký spôsob života, akým žil sám Kristus, Panna Mária a apoštoli. Táto chu-

doba je životný postoj, logika, skutočná a pravdivá múdrosť, ktorej Ježiš učí.

Počas reholnej formácie som spoznal sv. Františka ako veľkého učiteľa, ktorý Ježiša poznal osobne. Hľadal ho a počúval, až kým sa nestal úplne takým, ako on, vrátane rán po ukrižovaní. Nikdy nechcel, aby ho bratia nasledovali. Chcel, aby bratia vo všetkom nasledovali Krista a aby ho ohlasovali všetkými spôsobmi, a ak to bude nevyhnutné, tak aj slovami.

Po ukončení magisterského štúdia v Bratislave si pokračoval v postgraduálnom štúdiu v Ríme. Čo presne bolo predmetom tvojho štúdia a ako hodnotíš túto životnú skúsenosť, čím ťa obohatila?

V Ríme som býval a študoval v našom medzinárodnom minoritskom kolégiu. Predstavení rozhodli, že budem študovať dogmatickú kristológiu. Je to vedný odbor, ktorý sa z teologického hľadiska zaoberá osobou Krista. Veľa pozornosti sa pri tomto štúdiu venuje biblickým textom a ich exegéze, kristologickým dogmám a ich histórii, ako aj tradičným a moderným teologickým teóriám.

Zvláštna pozornosť sa na našej fakulte venuje františkánskej teológii. Témou mojej licenciátskej práce bola preto sapienciálna kristológia v spisoch sv. Antona z Padovy. Analyzoval som texty, v ktorých sv. Anton hovorí o Kristovi ako o Božej Múdrosťi – personifikovanej osobe, ktorá bola zjavená v múdrosťnej literatúre Starého zákona.

Životná skúsenosť to bola dobrá a potrebná, i keď neraz ťažká. Štúdium ma veľmi obohatilo po intelektuálnej stránke, pomohlo mi tiež duchovne podrásť a lepšie pochopiť základné pravdy viery a charakter našej františkánskej spirituality.

Mal si možnosť bližšie spoznať kultúru a mentalitu Talianov. Vedel by si špecifikovať, v čom sa líšime a čo máme spoločné – nielen v oblasti religiozity?

V kolégiu, kde som býval, bolo Talianov veľmi málo. Asi stočlennú komunitu tvorili bratia z 37, prevažne neeurópskych, národností. Talianov som lepšie spoznal až v období od januára 2014, keď som začal vypomáhať v jednej minoritskej farnosti blízko Ríma. Sú to milí, v porovnaní s nami bezstarostnejší a temperamentnejší ľudia, ktorí majú hlboko zakorenenú lásku k svojej kultúre a histórii. Je sympatické, že aj tí chudobnejší sa vedia tešiť zo života.

Tak ako u nás, aj u nich sa v posledných desaťročiach cirkevný život trochu unavil a dôvera veriacich v Cirkev prešla rôznymi skúškami. Citelné duchovné prebudenie teraz v Taliansku spôsobil svojím kázaním a príkla-

dom pápež František, ktorý so svojim južanským temperamentom Talianom maximálne imponuje. S jeho pontifikátom stúpol počet spovedí, mnohí ľudia sa po rokoch vracajú k navštevovaniu kostolov.

V prežívaní viery sú Taliani viac ako my zameraní na rôzne tradície. Je u nich veľmi rozvinutý kult svätých. Modlia sa pri ich sochách, obrazoch a relikviách, zapalujú pri nich sviece, organizujú okázalé procesie. Niečomu by sme sa v tomto smere mohli priučiť.

Keď niekto z nich príde na Slovensko, určite si všimne, že naše kostoly sú plné aj cez týždeň, že v kostoloch oveľa viac spievame, častejšie sa spovedáme a klaníme sa Oltárnej sviatosti. V tom zase môžeme pozitívne povzbudiť my ich.

Stretol si na ceste za duchovným povolaním osobu, ktorá ťa inšpirovala, či inak prispela k tvojmu duchovnému rastu?

Najdôležitejším impulzom k duchovnému rastu bolo iste rodinné prostredie, pretože som z rodiny, ktorej viera bola často skúšaná rôznym trápením. Naučil som sa tam, že viera nie je vec, o ktorej chodíme do kostola počúvať, ale je cnosť, ktorá slúži človeku k dôstojnému prežívaniu každej životnej situácie.

Stretával som i dobrých kňazov, ktorí mi dali pekný príklad kňazského života a neraz ma v rôznych situáciách podporili a povzbudili. V detstve to bol najmä pán prof. Akimjak, ktorý ma učil hrať na organe, počas seminárskych rokov Mons. Michal Klučár, náš príbuzný a môj duchovný i hmotný dobrodinec.

Divným spôsobom do môjho života občas vstupoval páter Lucián, poľský minorita pôsobiaci dlho na Slovensku. Objavoval sa z času na čas, vždy ma pri stretnutí nejakým spôsobom povzbudil a potom na dlhšie obdobie zmizol, no prišiel opäť v pravý čas. Spoznal som ho, keď som mal deväť rokov. V Markušovciach kázal o sv. Františkovi a priniesol o ňom knihu, ktorá sa mi veľmi zapáčila. Potom som ho stretol na strednej škole a povzbudil ma, aby som premýšľal o rehoľnom povolaní. Objavil sa ešte pred maturitou, no keď som sa rozhodol vstúpiť do seminára, prestali sme sa stretávať. Prišiel znova

až po štyroch rokoch, keď som bol už rozhodnutý do rehole vstúpiť a modlil som sa, aby som ho mohol znova uvidieť a poradiť sa s ním. Bol to nakoniec on, koho som prosil o prijatie do noviciátu a do jeho rúk som skladal svoje prvé sľuby. Počas rokov môjho štúdia v Ríme ho Prozreteľnosť poslala pôsobiť do vatikánskej Baziliky sv. Petra. Teším sa, že prijal pozvanie a na mojej primičnej sv. omši kázal z miesta, kde som z jeho úst prvýkrát počul príbeh o sv. Františkovi.

Kam budú smerovať tvoje kroky po vysviacke a na čo by si sa vo svojej budúcej pastorácii chcel zamerať?

V súčasnosti už patrím do bratislavskej komunity. Po vysviacke budem pôsobiť v tamojšej farnosti v mestskej časti Karlová Ves. Súčasťou nášho kláštora je kancelária viceprovinciála a náš rehoľný seminár. V tejto komunite som bol celé dva roky pred odchodom do Ríma, preto sa teším na spoluprácu i na farníkov, ktorých už dobre poznám.

Okrem klasických povinností vo farnosti a v rehoľnom dome mám pracovať ako viceprovinciálny asistent pre pastoráciu povolání. Mojou úlohou bude sprevádzať chlapcov, ktorí cítia rehoľné povolanie, na ich ceste k zrelosti a k rozhodnutiu vstúpiť, či nevstúpiť do našej rehole.

Mám tiež pokračovať v práci, ktorú som začal už v Ríme: archívny výskum dokumentov, ktoré svedčia o našich minoritských mučeníkoch z východného Slovenska. Asi tridsať minoritov tam totiž bolo umučených v rokoch 1639 – 1692. Pred časom sme pri archeologickom výskume zaniknutého minoritského kostola v obci Rad objavili telesné ostatky niektorých z nich. Po archeologickom a antropologickom výskume sa teda snažíme skompletizovať všetky písomné dokumenty týkajúce sa ich života a smrti ale aj kultu, ktorý sa u niektorých z nich krátko po smrti začal rozvíjať a dnes znova oživa.

Pre mladých rehoľníkov a rehoľníčky z rôznych františkánskych rehoľí budem v rámci ich formačných stretnutí viesť niekoľko prednášok o františkánskej liturgii.

Barbora Klučárová
Snímky: P. Lazor

Konrád Adenauer

Od roku 1950 sa koná v Nemecku prieskum o najvýznamnejšiu osobnosť Nemecka. Od roku 1958 je na prvom mieste v tomto prieskume vždy meno Konráda Adenauera. V roku 2003 jedna nemecká televízia odvysielala reláciu pod názvom Naši najlepší – prieskum o najvýznamnejšiu osobnosť Nemecka. Zvítal Konrád Adenauer. Za ním na druhom mieste skončil náboženský reformátor a zakladateľ protestantizmu Martin Luther a na treťom mieste zakladateľ komunizmu Karol Marx. Kto je to Konrád Adenauer?

Život

Konrád Adenauer sa narodil 5. januára 1876 v Kolíne nad Rýnom. Jeho otec bol 17 rokov vojakom Pruskej armády z povolania a matka pochádzala z Porýnia. Ich prvý syn August vyštudoval právo a stal sa advokátom v Kolíne. Druhý Hans sa stal katolíckym kňazom a neskôr bol kanonikom významnej Kapituly kanonikov pri katedrále v Kolíne nad Rýnom. Sestra Lilly sa vydala a jej manžel sa vždy pohyboval v blízkosti Adenauera.

V roku 1917 zomrela Konrádovi prvá manželka Emma Weyer. S ňou mal 3 deti. Synov Konráda (1906), Maxa (1910) a dcéru Riu (1912). Ešte v tom istom roku sa Konrád stal primátorom Kolína nad Rýnom a bol ním až do roku 1933, keď ho zosadil kancelár Adolf Hitler. V roku 1919 sa oženil a za manželku si vzal o 19 rokov mladšiu Auguste Zinsser, s ktorou mal 5 detí: Ferdinanda (1921), Paula (1923), Lotte (1925), Libet (1928) a Georga (1931). Druhá manželka zomrela v roku 1947. V roku 1949 sa Konrád Adenauer stal kancelárom Spolkovej republiky Nemecko a bol ním až do roku 1963. V roku 1946 založil politickú stranu kresťansko-demokratického typu (CDU) a bol jej predsedom do roku 1966. Zomrel 91 ročný 19. apríla 1967.

Rodina, náboženstvo a mesto Kolín

Autor jeho biografie Hans-Peter Schwarz tvrdí, že jeho úspešný život sa opieral o tri piliere: rodina, náboženstvo a mesto Kolín.

Naozaj, pokiaľ ide o jeho rodinný život, ten mal Konrád Adenauer vždy príkladne usporiadaný. Tu mu naozaj nie je možné nič vyčítať. Mal hlboko rád svojich rodičov. Aj keď zomieral, v jeho spálni visel na stene obraz jeho matky a otca. Sám mal spolu s prvou

Konrád Adenauer

manželkou a po jej smrti s druhou manželkou až 8 detí. Vždy na svoje narodeniny zvolával širokú rodinu, vrátane svojich súrodencov, ale aj rodinným príbuzných svojich manželiek, a nechával sa s nimi fotografovať. Verejnosť vedela, že Konrád Adenauer bol rodinný človek a rodinu si veľmi vážil.

Konrád Adenauer bol aj úprimne nábožným človekom. Jeho brat bol katolíckym kňazom. On sám nevynechal nikdy účasť na nedeľnej sv. omši, azda iba keď bol chorý. A to ani v prípade svojich zahraničných ciest. Autor jeho bibliografie poznamenáva, že Katolícka cirkev bola vždy nejakou prítomná v jeho živote a keď zomrel, jeho telesné ostatky boli vyložené v katedrále v Kolíne nad Rýnom.

A napokon mesto Kolín a jeho mentalita ho tiež poznačili. Kolín sa údajne so všetkou vážnosťou považuje „za pupok sveta“. Už za susedným mestom

pre obyvateľov Kolína začínajú „ázijské stepi“. Obyvatelia Kolína majú na dianie vo svete svoje vlastné „kolínske riešenia“. Kolín dodal Adenauerovi zdravé sebavedomie, ale naučil ho aj diplomatickým spôsobom správania. Či mal pocit vlastnej nenahraditeľnosti, to sa nevie. No na konci svojho života si nad Nemeckom povzdychol a vraj povedal, že „tomuto národu niet pomoci“.

Záver

Zdá sa, že v závere svojho života doliehali na Adenauera mnohé problémy, ktoré už ťažko niesol. Nemecko sa zmenilo na štát blahobytu, s čím súvisí úpadok viery a mravnosti. Úpadok mravnosti Adenauer vždy považoval za hanebnosť.

Život každého človeka je poučením pre ostatných ľudí. Ten Adenauerov je určite veľkým poučením i pre nás.

Ján Duda

Rodičovské klišé Sv. František z Assisi

Prečo si to urobil/a? Musím to rozprávať sto-krát? Ty si ma nepočul/a? Čo bolo v škole? Ne- buď drzý/á. Nehnevaj ma! Si neporiadny/a! Je dokázané, že tieto vety či otázky sú jedny z naj- nevhodnejších pri výchove detí. Dieťa vlastne na nich neodpovedá, alebo len jednoslovne. Malé deti zatažujú, staršie ich nechcú počuť a zablokujú ich. Preto je možno vhodnejšie naučiť sa reagovať inak. Rady psychológov sú asi takéto:

- Keď dieťa prekročí hranice a púta na seba pozornosť: Možno by si chcel, aby som sa ti viac venoval, viac všímal, ale...
- Pri boji o moc: Možno by si chcel, aby si si mohol robiť, čo chceš a chcel by si to tu celé riadiť...
- Pri pomste a odplate: Vyzerá to, ako by si ma chcel teraz potrestať. Asi ma chceš uraziť...
- Pri bezmocnosti: Asi nemáš chuť niečo robiť. Možno chceš, aby sme ňa nechali na pokoji.

Pri otázkach či hodnoteniach sa snažme dr- žať neutrálny tón, bez znakov irónie. Snažme sa porozumieť správaniu dieťaťa a pomenovať ho. Dieťa sa potom cíti byť uznané a chápané, je to začiatok jeho dôvery a sebadôvery. Zvyčajne, keď sa trafíme, dieťa začne ochotne spolupracovať a predídeme problému.

Je dobré ponúknuť alternatívne riešenie. Deti rovnako nemajú rady porovnanie s os- tatnými. Tiež celé detstvo monitorujú vlastné hranice, skúšajú ich pevnosť, prípadne pruž- nosť. Dennodenne skúšajú rodičov, aby si ove- rili, či nastavené mantinely obstoja ich náporu. Napríklad nadávky a pikantné slová deti fasci- nujú svojím účinkom. Skúšajú, aké reakcie tieto slová vyvolávajú. Nie je možné ich trvalo igno- rovať. Znamenalo by to, že nám takéto slová ne- vadia. Nepomôže ani veta: „Doma sa rozpráva- me slušne.“ Treba jasne dať najavo: „Nechcem to počúvať, uráža ma to!“ Konkrétny popis po- citov je pre dieťa dôležitý.

Pri konfliktoch je dôležité nehodnotiť osob- nosť dieťaťa (si nešikovný, hlúpy, zlý...), ale konkrétnu situáciu. Kritizovať môžeme danú udalosť, nikdy nie osobu. Dieťa sa s posudzo- vaním jeho osobnosti rýchlo stotožní a potom radšej nerobí nič a je naozaj neposlušné. Rea- govať môžeme, napr.: „Dnes tvoj obrázok nemá chybu, naozaj sa ti podaril!“ alebo „Dnes ti to zaväzovanie šnúrok trvá... Potrebuješ pomôcť?“ či „Klamstvo je veľmi zlé!“

Adriana Lazorová

Upravené podľa: *Respektovať a byť respektovaný, Deti potrebujú hranice - Portál*

Mesiac október je zasvätený Pan- ne Márii Ružencovej, ale 4. ok- tóbra má sviatok aj sv. **František z Assisi**, ktorý pochádzal z bo- hatej meštianskej rodiny z ma- lebného mestečka Assisi. Viedol bezstarostný materiálny život. Ten postupne zanechal, obrátil sa a nasledoval Pána, ktorý ho oslovil z kríža v kostole San Damiano. Miloval chudobu, pomáhal chu- dobným, opusteným a malomoc- ným, život zasvätil dobru iných. Snažil sa aj s bratmi presadzovať ideály chudoby, poslušnosti a čis- toty. Kázal robiť pokánie, odpúš- ťať, hlásať evanjelium. S bratmi františkánmi z tzv. „žobrackerj rehole“, v hedom habite a san- dáloch, šírili františkánske heslo **Pokoj a dobro (Pax et Bonum)**, ktoré je aj v názve nášho farského časopisu. Bol v harmónii nielen s ľuďmi, ale miloval aj prírodu, hviezdy, skaly, zvieratá.

Do horskej prírody, ústrania, na vrch La Verna, prišiel svätec z Assisi – sv. František, postiť sa a meditovať nad umučením Ježiša Krista a dva roky pred smrťou tu bol aj stigmatizovaný. Zložil via- cero modlitieb, ale aj **Chválospev Stvoriteľovi**, v ktorom ho ospevo- val. Ako jednoducho žil, tak chcel aj zomrieť, na zemi a nezaodetý. Pochovaný je aj so svojimi najver-

nejšími bratmi v **Bazilike sv. Fran- tiška** (dve baziliky nad sebou). V **Bazilike Panny Márie Anjelskej** stojí pôvodný kostolík **Porciu- kula**, kľúčové miesto v jeho ži- vote, kde ukončil aj svoj pozemský život. Obe baziliky patria medzi „pápežské“, čo zvýrazňuje, aké po- žehnané sú tieto miesta v Assisi. V týchto priestoroch sa konajú aj **ekumenické stretnutia** za účasti predstaviteľov všetkých nábožen- stiev, ktoré zaviedol v roku 1986, vedený inšpiráciou sv. Františka, ešte pápež, dnes už sv. Ján Pavol II. Aj dnešný **pápež František**, ktorému je veľmi blízky život sv. Františka (podľa neho si zvolil aj meno ako prvý pápež v histó- rií), v tom pokračuje a prejavuje týmto symbolické gesto pokoja, bratstva a modlitby. A minulý rok 4. októbra, na svätcov sviatok, sa dnešný pápež František vydal aj po jeho stopách.

Aj nás by mal inšpirovať svä- tec z Assisi svojím životom. Žiť v symbióze s prírodou, mať ju viac v úcte, chrániť ju. Vymeniť konzumný spôsob života za jed- noduchší, skromnejší. Pomáhať chudobnejším, slabším, aby sa po- koj a dobro prejavovali aj v našom živote.

Jozef Sendrej,
Teplička

Hľa, tvoja Matka!

Mária, stála si pod krížom svojho Syna, uprostred veľkej skúšky s nádejou proti všetkej beznádeji, plná bolesti s mŕtvym Synom v náručí. V duchu počujeme Ježišove slová, ktoré povedal o tebe: „Hľa, tvoja Matka! Hľa, vaša Matka!“ Spolu s apoštolom Jánom sme ťa prijali a stále prijímame s veľkou dôverou a nádejou ako našu Matku. Chceme plniť jeho vôľu podľa tvojho vzoru. Lebo ty, Sedembolestná, si prijala plnosť bolesti v oddanosti. Ty nás učíš, že bolesti prežívané tu na zemi v plnosti lásky sú cestou k plnosti slávy v nebi.

Sedem bolestí Panny Márie:

1. Simeonovo proroctvo
2. Útek do Egypta
3. Hľadanie strateného Ježiša
4. Zajatie a odsúdenie Ježiša
5. Smrť Ježiša na kríži
6. Zloženie Ježiša z kríža
7. Vloženie Ježišovho tela do hrobu

Rozjímaním nad bolesťami Sedembolestnej treba otvoriť oči voči skutočnostiam tohto sveta.

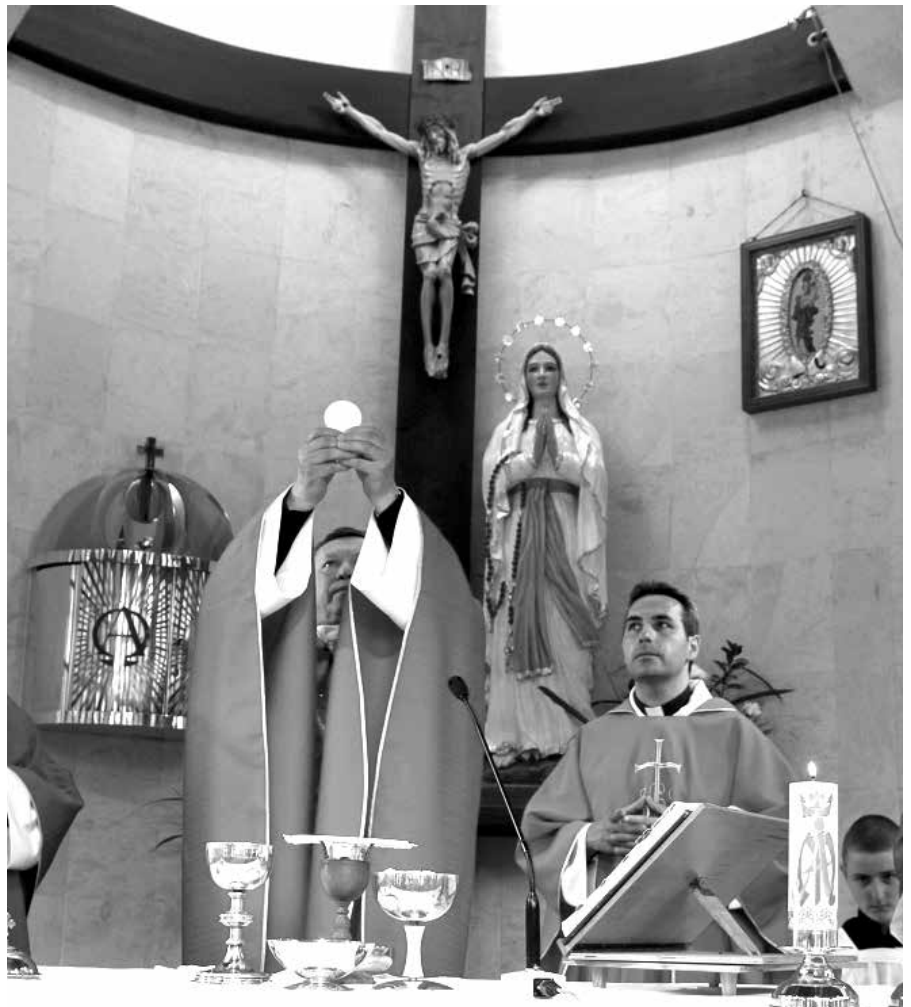
Ona nás učí, že obeta a bolesť sú cestou skutočnej lásky. Lásky, ktorá aktívne koná všetko pre dobro.

Aj keď to nie je ľahké priznať a najradšej by sme pozerali iným smerom, v našom živote je prítomná bolesť, pochádzajúca z narušenia našich vzťahov.

Najzákladnejším miestom našich vzťahov je rodina: správanie sa manželov medzi sebou, čas na rozhovor a kontrolu svojich detí, domáca delba práce, naše každodenné kríže, vzájomná úcta. Objavujeme preto vo svojom vnútri túžbu uzdraviť a obnoviť vzťahy, ktoré sa narušili, ktoré sa oslabili alebo ochromili a ktorých uzdravenie a posilnenie si tak veľmi želáme. Uvedomme si bohatstvo, ktoré máme v našich vzťahoch s tými, ktorí nás majú radi.

Modlitbou prelomme uzavretosť do seba a s Máriou sa otvoreme pre Boha. Pred niekoľkými mesiacmi Svätý Otec František povedal: „Posvätný ruženec, modlitba k Ježišovi a Panne Márii prednesená spoločne, je vzácnu chvíľou ďalšieho utuženia rodinného života a priateľstva. Naučme sa viac modliť v rodine, modliť sa ako rodina.“ Preto my, pozemskí pútnici a mnohokrát neverní hriešnici, máme veľa odprosovať Syna a prosiť u nebeskej Matky o pomoc a príhovor pri obrane nenarodeného života, rodiny a manželstva v našej krajine i v celej Európe.

Nedávno sme slávili sviatok Se-

dembolestnej Panny Márie, ktorý síce nemá svoj pôvod na slovenskom území, predsa však má svoje mimoriadne miesto v dejinách Slovákov. Tradícia úcty k Sedembolestnej Panne Márii je najviac zviazaná so Šaštínom, kde sa nachádza milostivá socha Sedembolestnej Panny Márie z roku 1564.

Pápež, Ján Pavol II., v roku 1966 vyhlásil Panu Máriu Sedembolestnú za hlavnú patrónku Slovenska a v roku 1995 v Šaštíne nám v homílii adresoval tieto slová: „Chcem v tejto svätyni

poprosiť Panu Máriu, aby aj naďalej poskytovala materskú pomoc pri premene srdca. Prosím ju, aby bdela nad celým duchovným životom Slovenska. Zvlášť jej odporúčam mladú generáciu, všetkých trpiacich a všetkých, čo hľadajú pravdu.“

Oroduj za nás, Matka Sedembolestná, aby sme sa stali hodní Kristových prisľúbení.

Renáta Regecová

Oplatí sa chodiť do kostola?

V dnešnej dobe často počujeme, že chodenie do kostola je zbytočné. Svätá omša pre viacerých stratila význam a zaradili ju medzi málo dôležité veci v živote. Ba aj veľa veriacich, ktorí sa nedeľnej liturgie zúčastňujú, účasť na svätej omši považujú len za povinnosť, rituál či nejaký zvyk. Kde sa vytratil význam omše a aké sú príčiny takýchto názorov?

Povinnosť

Každý veriaci, ktorý je pokrstený, a teda je súčasťou Cirkvi, je zároveň aj Božie dieťa. A Božie deti by mali chodiť za svojim Otcom a sláviť tajomstvá viery v spoločenstve svojich bratov a sestier okolo oltára, kde sa obetuje náš Pán. Ba on sa nielen obetuje, ale dáva sa nám v Eucharistii naozaj prítomný a celý. Cirkev na to pamätá, a preto jedno z jej prikázaní znie: V nedeľu a prikázaný sviatok sa zúčastniť na celej svätej omši.

Viacerí veriaci však toto prikázanie naozaj berú iba ako príkaz a povinnosť, ktorú treba splniť, aby nemali ťažký hriech. Ale ide tu len o to? Cirkev nám to neprikazuje, aby nás zaťažovala povinnosťami navyše. Ona vie, aký význam a veľkosť má svätá omša, a preto nám aspoň raz do týždňa dáva do pozornosti, aby sme sa zúčastnili jej slávenia. Ak by sme pochopili a vedeli, akú veľkosť má svätá omša a aké veľké dary a milosti nám dáva, asi by nám bolo málo zúčastniť sa jej len raz do týždňa.

Boh sa nám sám ponúka a my považujeme stretnutie s ním len za povinnosť. Potom sa často stáva, že rodičia deťom nevysvetlia skutočný význam svätej omše, ale skôr ich nútia a vysvetľujú to ako povinnosť. A aký je výsledok? Mládež, ba aj dospelí pred kostolom počas omše.

Tí, ktorí počas omše úmyselne vyrušujú, či ostávajú pred kostolom, kde sa rozprávajú, majú nie jeden, ale hneď dva hriechy. Potom je lepšie, ak ostanú doma, lebo to majú hriech neúčasti na nedeľnej omši. Ale ak sa zabávajú pred kostolom, ba možno aj v častiach

kostola opovrhujú samotným Kristom, jeho obetou, tak je ich druhý hriech ešte väčší.

Preto pamätajte na to, aby sme na rozprávanie využívali iné priestory, nie nádvorie kostola. Lebo Pán nás čaká v kostole a obetuje sa za nás na oltári. A my svojím vyrušovaním opovrhujeme Kristom a „oplúvame“ ho.

Aktívna účasť

Svätá omša je dialóg, nie monológ kňaza a lektorov čítajúcich pri ambone. Preto každý, kto sa zúčastňuje na slávení svätej omše, sa má do nej aktívne zapájať, a tak byť zjednotený so spoločenstvom veriacich a oslavovať, chváliť, ďakovať či prednášať prosby nášmu Bohu. Vtedy má význam účasť na liturgii a dáva nám požehnanie a milosti.

Uvediem príklad: Ak kňaz v prefácii zaspieva „Hore srdcia“, my odpovedáme „Máme ich u Pána“. No kto neodpovedá, asi nechce mať srdce u Pána. Načo je potom v kostole? No často sa stáva, že odpovieme, ale ani si neuvedomujeme, čo odpovedáme či spievame. Ak však vnímame, čo hovoríme, potom sa Boh počas omše dotýka nášho srdca. Veď ak srdcom vyznáme, že chceme mať srdce u Pána, on vníma našu túžbu po ňom a vtedy prežívame krásne a plné stretnutie s Bohom v liturgii svätej omše.

Najplnšia účasť dávajúca najväčšie milosti do nášho života nie je iba aktívne slávenie liturgie svätej omše, ale samotné prijatie Krista v Eucharistii. Ak pristupujeme k svätému prijímaniu, vtedy prijímame Krista v spôsobe

Chleba. Teda snažme sa prijímať Ježiša v Eucharistii často. Veď to je naša najväčšia posila v živote.

Vzor pre iných

Z úst neveriacich i nepraktizujúcich veriacich často zaznieva, že veriaci sú horší ako neveriaci či nepraktizujúci. Je to ale naozaj správny dôvod, prečo nechodiť do kostola? Je pravda, že sa často stáva, že veriaci síce chodia do kostola pravidelne, no nežijú podľa učenia Cirkvi či Krista. Sú aj takí, čo hneď ako vyjdú z kostola, nadávajú, ohovárajú a podobne. A naozaj, my veriaci by sme mali byť vzorom pre neveriacich. Aby si povedali, že tí veriaci sú lepší ľudia, že sa v kostoloch menia k lepšiemu, sú pre nás vzorom. Vtedy by sa kostoly naplňovali a nie vyprázdňovali. No na druhej strane takéto argumenty u pokrstených nemôžu byť dôvodom nechodenia do kostola. Lebo my chodíme do kostola za samotným Bohom. A ani nejde o to, koľko hriešnikov je v kostole, ale či sa tí hriešnici snažia polepšiť. Veď Boh má radšej tých, ktorí robia pokánie ako tých, ktorí pokánie a zmenu nepotrebnú. Teda pokrytci v kostoloch sú chybou, no veriaci, aj keď možno veľkí hriešnici, ak sa snažia zmeniť, sú milí v Božích očiach.

Snažme sa preto nielen naplno prežívať svätú omšu, ale aj prijímať Krista a žiť podľa jeho slov. Vtedy nám sám Boh bude pomáhať a my budeme dobrým vzorom aj pre ľudí, ktorí kostol poznajú len zvonku.

Oliver Siksa

V Kostole sv. Michala Archanjela zahral talentovaný mladý Poliak

Koniec septembra nám piatkový večer po večernej svätej omši spríjemnil hrou na organe mladý talentovaný muž z Poľska. Zahral skladby Bacha, Buxtehudeho, Mendelssohna-Bartholdyho a predviedol aj svoju vlastnú tvorbu. Do Markušoviec rád prijal pozvanie od svojho spolužiaka z hudobných štúdií v Nemecku a nášho rodáka Janka Pentáka.

Mateusz Rzewuski

Narodil sa v roku 1991 v poľskom Łukówe. Študuje organ na Hudobnej vysokej škole F. Chopina vo Varšave u prof. Andrzeja Chorošińskiego a na Hudobnej vysokej škole v nemeckom Lübecku u prof. Franza Danksagmüllera. Naplno sa venuje umeleckej činnosti a doposiaľ sa učil u viacerých významných európskych hudobných učiteľov. V rámci mnohých medzinárodných festivalov vystupoval v Poľsku, Nemecku a v Českej republike. Od roku 2013 je umeleckým vedúcim medzinárodného organového a komorného hudobného festivalu v Łukówe.

Vaše vystúpenie otvoril Janko Penták slovami, že najlepšie pre hudobníka je to, keď publikum vytvorí príjemnú atmosféru. Aká bola hra na markušovskom organe v tomto kostole?

Každý koncert je iný. Markušovský organ je síce malý, ale pokúsil som sa dať zo seba všetko, ukázať moje naladenie a bezprostredné pocity. Cítil som sa v tomto prostredí príjemne. Pre hudobníka nie je až také dôležité kde hrá, ale pre koho hrá. Už sa mi stalo, že som mal krajší pocit z hry v malom kostolíku ako vo veľkej katedrále.

Ste veriaci človek? Je to iné, ak hráte pre „koncertné“ publikum a keď hráte pre veriacich ľudí po odslúženej svätej omši?

Áno, som veriaci človek a moja hra na organe je časťou môjho JA.

Svojou hrou chcem ďakovať Bohu za talent, ktorý som dostal z nebies. Je to interakcia medzi mnou a Bohom. A myslím, že veriaci ľudia to tak aj cítia.

Myslíte si, že mladí talentovaní ľudia majú lepšie podmienky na štúdium hudby práve v Nemecku než v Poľsku či na Slovensku?

Áno, je tomu tak. Na hudobných školách v Nemecku som sa stretol s väčším výberom hudobných nástrojov, s kvalitnými profesormi a v neposlednom rade – Nemecko má dlhšiu organovú históriu.

Čo vám osobne dáva hra na hudobnom nástroji?

Hudba je súčasťou celého môjho života. Do každého vystúpenia vkladám všetko, čo som sa doposiaľ naučil

a hoci som po každom koncerte unavený, je to príjemný pocit.

Do svojho programu ste vložili aj dve vlastné skladby. Kedy vznikli, resp. čo bolo inšpiráciou pre ich vznik?

Sú to tzv. hudobné improvizácie, ktoré predtým nenacvičujem. Vznikajú spontánne počas koncertu a sú odrazom môjho momentálneho hudobného naladenia. Práve počas koncertu prichádza inšpirácia.

Váš pocit z markušovského kostola?

Je to môj prvý koncert na Slovensku. Cítim blízkosť hraníc obidvoch krajín. Som rád, že ma sem Janko pozval. Dúfam, že to nie je poslednýkrát.

Monika Hodnická

Viac o ňom a o jeho tvorbe na stránke:
<http://mateuszrzewuski.eu>

Milí Dobráčikovia,

naša farnosť opäť zažila výnimočný čas, čas vysviacky a primícií, tentokrát brata Jozefa. Práve teraz, v dobe, kedy ľudia i deti myslia menej na Pána Boha, sú zaneprázdnení, nemajú čas na modlitbu. Nech je nám náš novokňaz v tomto povzbudením. Našiel si veľa času na modlitbu, tiež na učenie náboženstva a rôznych vecí týkajúcich sa viery človeka. Je to veľký úspech. Mohli by sme ho prirovnať k úspechu športovcov. Tí, keď chcú dosiahnuť výhru, musia obetovať veľa síl, námahy a sebazapierania.

Možno ste tiež v správach zachytili meno Marin Čilič, dvadsaťšesťročný reprezentant Chorvátska. Začiatkom septembra vyhral prestížnu súťaž US Open v New Yorku, čo prekvapilo celý svet. Podľa rozhovorov v novinách a časopisoch možno vyčítať, že tento športovec je nielen vytrvalý, rýchly, pružný pri hre, ale tiež trpezlivý, skromný, vie zaprieť sám seba, nechýba mu disciplína, dokáže prijať aj prehru.

Ale je tu ešte niečo, o čom sme sa v novinách nedočítali. Spomínané vlastnosti Marin nevyužíva len v športe. On je totiž hlboko veriaci človek, takže svoju vytrvalosť, trpezli-

vosť, skromnosť, disciplínu... aplikuje i v modlitbe, prijímaní sviatosti, praktizovaní náboženského života.

Marin vyrastal v jednoduchej, dá sa povedať, gazdovskej rodine. Bosna a Hercegovina, krajina, v ktorej sa Marin narodil bola práve po veľkej vojne, panovala tam chudoba. Jeho športový talent si všimol kňaz pôsobiaci v dedine, kde vyrastal. Tento kňaz, Slavko Barbarič, sa staral o chudobných, povojnové sirotky, robil veľa dobrých vecí, no všimol si i talentovaných mladých, ktorí si nemohli dovoliť vrcholovo športovať z finančných dôvodov. Preto i pre nich vytvoril fond (zbierku) na podporu talentov, z ktorého bol podporovaný aj Marin. Táto finančná pomoc bola nevyhnutná k jeho napredovaniu. No nestačilo iba to. Marina podporovali rodičia modlitbou a výchovou k práci a svedomitosti.

Chcete vedieť, ako oslávil najväčší úspech počas svojej doterajšej kariéry? Jednoducho. Hneď, ako mohol, zašiel do rodnej obce, dal odsľužiť ďakovnú svätú omšu, na ktorej čítal čítanie, pred ktorou sa pomodlil spoločne s veriacimi posvätný ruženec.

Po omši spolu s tamojším zborom vzdával vďaky Pánovi, potom mu vzdal poklonu pred najsvätejšou sviatosťou. Na záver ešte prezradíme, že jeho rodnou dedinou je známe pútnické miesto Medjugorje, takže za výhru v ten večer ďakovali spolu s ním pútnici zidení z celého sveta.

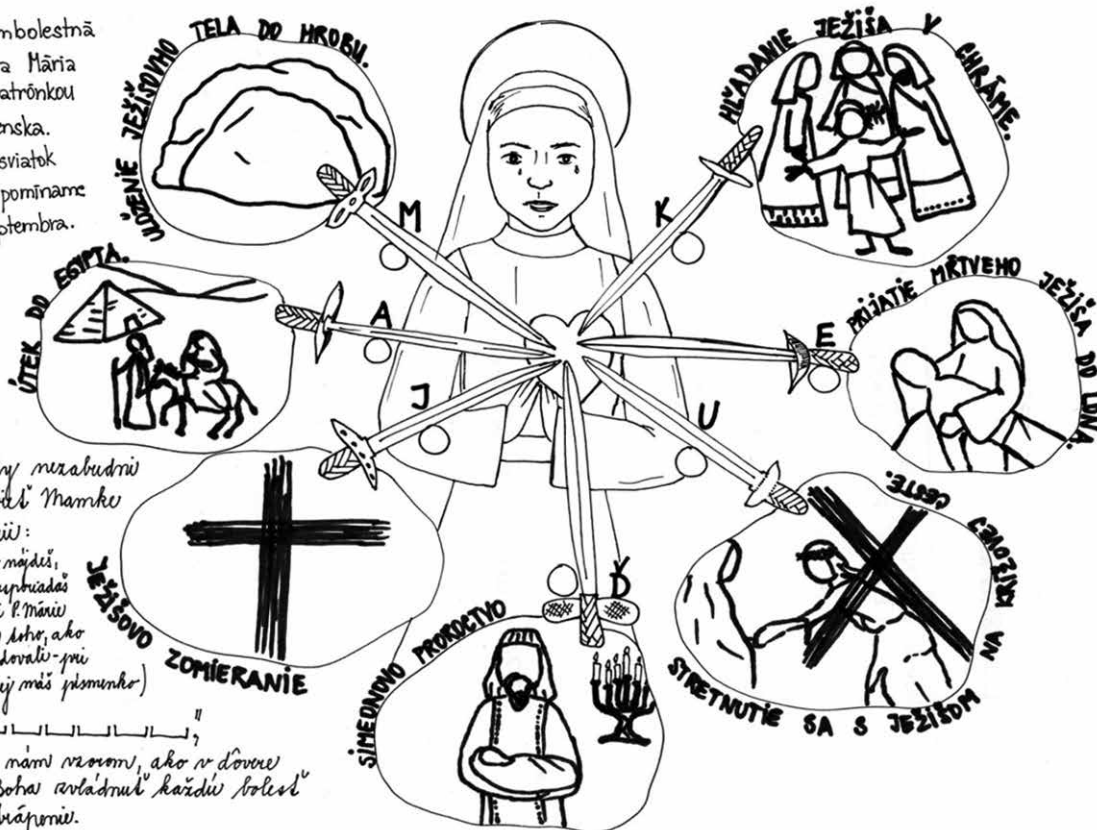
Podobne ako víťaz US Open i náš novokňaz, reholník, zažíva víťazstvo, kňazskú vysviacku. Avšak tá je len štartom jeho ďalšej životnej púte. Ako Marin cítil podporu nielen finančnú, ale i duchovnú zo strany svojich blízkych, aj náš brat Jozef bude potrebovať podporu nielen svojich rodičov, ale i nás, celej farnosti. Vyzývam vás, milí Dobráčikovia, modlime sa, podporme ho svojimi modlitbami doma alebo počas svätých omší, aby mohol svoje povolanie vykonávať čo najlepšie v prospech všetkých ľudí, s ktorými príde do kontaktu. Nech sa dobro, ktoré bude zasievať v ôkol seba, zväčšuje na Božiu slávu. Sedembolestná Panna Mária, Patrónka Slovenska, prosíme ťa, sprevádzaj nášho brata Jozefa po celý život svojim materinským požehnaním a oroduj za neho u nášho nebeského Otca. Amen.

Zasúťaž si so Sedembolestnou!

Sedembolestná Panna Mária je patrónkou Slovenska. Jej sviatok si pripomíname 15. septembra.

Nikdy nezabudni matku Máriu: (slov máješ, keď upriadaš krotiti P. Máriu protiústa, ako nasledovali - pri každej máj pismenko)

...že je mámi rovní, ako v dôvere v Boha vtlačí každú bolesť a trápenie.

farský informátor

Stretnutie členov ružencových bratstiev

Členky ružencového bratstva (RB) z Tepličky sa 24. mája zúčastnili v kostole dominikánov v Košiciach v poradí siedmeho stretnutia členov RB, na ktorom hlavnou témou bol vzťah nám blízkeho sv. Jána Pavla II. k modlitbe posvätného ruženca. Na stretnutí bol pripravený pestrý duchovný program, ktorý bol obohatením a posilnením do každodenného života. (Mária Sendreiová, horliteľka RB Teplička)

Lieskovany

Dňa 12. júna sa uskutočnilo zasadanie hospodárskej rady v Lieskovanych, kde sa predniesli návrhy na úpravu priestoru na chóre pre organistu. Následne 16. júna sa previedla úprava v kostole, pri ktorej sa odstránili niektoré lavice, čím sa vytvoril väčší priestor pre organistu a spevokol. Tieto práce previedli Martin Pačnár, František Mrovčák, manželia Marcela a Štefan Kapustovci a miništranti. Vyslovujeme im úprimné Pán Boh zaplať.

Od polovice júna pri svätých omšiach v nedele a sviatky začala hrať mladá organistka z Markušoviec Aneta Gyenesová.

Koncom júla sa zakúpilo ozvučenie pre hudobný nástroj a spevokol. Martinovi Pačnárovi ďakujeme za darovanie klávesov pre kostol.

Markušovce

Dňa 1. augusta na prvý piatok sa požehнала nová monštrancia pre farský kostol, ktorú zakúpili členovia Ružencového bratstva v Markušovciach. Všetkým členom vyslovujeme úprimné Pán Boh zaplať.

Brigáda na fare

Počas letných mesiacov, pod vedením pána kaplána, sa pretriedili veci v starom archíve a zriadil sa nový archív nad kanceláriou. Veľkými pomocník-

eRko tábor Lúčky

mi mu boli Peter Hanuštiak a Lucia Filipová. Pán Michal Franko vyhotovil nové police pre skrine v archíve. Potom sa pokračovalo v úprave okolia fary, kde pomáhala celá rodina Ivety a Petra Filipovcov, Štefka Farkašovká, Michal Kalafut a Pavol Zmuda.

eRko – veľký tábor

V dňoch 7. – 13. júla sa uskutočnil 5. ročník eRko tábora na farskom úrade v Lúčkach. Zúčastnilo sa ho 22 detí vo veku od 10 – 15 rokov a 10 animátorov spolu s kuchárom a pomocníkom v kuchyni. Témou tábora bolo **Objav v sebe ozajstného hrdinu svojho života**. Pre účastníkov bol pripravený pestrý program, či už tvorivý, športový, vedomostný, duchovný alebo oddychový. Sponzormi tohtoročného tábora boli: eRko – HKSD, Obec Markušovce, Farský úrad Markušovce, firma Embraco, IGLASS, s. r. o. a spoločnosť Tesco a.s.. Všetkým, ktorí nám akýmkoľvek spôsobom pomohli pri organizovaní letného tábora veľmi pekne ďakujeme.

eRko - malý tábor

V dňoch 11. – 16. augusta sa v Markušovciach uskutočnil malý tábor. Tento rok sa animátori rozhodli zorganizovať ho na dve časti. Pre deti od 2 do 10 rokov bol prímestskou formou pripravený na fare v Markušovciach program na tri dni. Pre staršie deti od 6 do 10

rokov bolo pripravené i trojdňové pokračovanie tábora na fare v Letanovciach. Celý tábor sa niesol v duchu zájazdu okolo celého sveta. Prvej časti tábora sa zúčastnilo 32 detí, druhej 12 detí. Bol to veľmi požehnaný čas plný radosti.

Nové povolanie

Dňa 16. septembra nastúpil do kňazského seminára v Spišskej Kapitule rodák z Markušoviec Peter Hanuštiak. Ďakujeme Bohu za dar povolania a vyprosujeme mu od Boha veľa milosti a pomoci na jeho ceste ku kňazstvu.

Organový koncert

Dňa 26. septembra sa uskutočnil organový koncert vo farskom kostole sv. Michala Archanjela pri príležitosti odpustovej slávnosti, na ktorom vystúpil poľský organista **Mateusz Rzewuski** pochádzajúci z Varšavy. Prišiel na pozvanie markušovského organistu Jána Pentáka.

Kňazská vysviacka

Dňa 2. októbra vo farskom kostole sv. Michala v Markušovciach vkladáním rúk a konsekračnou modlitbou otca biskupa Štefana Sečku bol vysvätený za kňaza br. Jozef Sukeník, OFM Conv. Primičnú svätú omšu slávil 5. októbra vo farskom kostole v Markušovciach.

-red-

Založené 1999

do vašej pozornosti

Primície v Markušovciach

Snímky: Pavol Zmuda

Časopis vyšiel aj vďaka podpore obce Markušovce.

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: Mgr. Adriana Lazorová, Peter Lazor a externisti. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické spracovanie: Tlačiareň Kežmarok. Jazyková úprava: Mgr. Barbora Klučárová. Odborný konzultant: Mgr. Ondrej Švančara. Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16. 2. 1999, č. prot. 113/99. Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 1000 kusov. Adresa redakcie: Rím. kat. farský úrad, Michalská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné. E-mail: info@pokojadobro.sk. <http://www.pokojadobro.sk>. Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciam.